

**Міністерство освіти і науки України
Національний гірничий університет**

ПРОГРАМА

**навчально-виробничої практики для студентів спеціальності
7.05030101 Розробка родовищ та видобування корисних копалин
зі спеціалізації Відкрита розробка родовищ**

Дніпропетровськ
2015

**Міністерство освіти і науки України
Національний гірничий університет**

ПРОГРАМА
навчально-виробничої практики для студентів спеціальності
7.05030101 Розробка родовищ та видобування корисних копалин
зі спеціалізації Відкрита розробка родовищ

Рекомендовано до видання науково-методичним управлінням університету

Дніпропетровськ
НГУ
2015

Програма навчально-виробничої практики для студентів спеціальності 7.05030101 Розробка родовищ та видобування корисних копалин зі спеціалізації Відкрита розробка родовищ / Уклад.: І.Л.Гуменик, Г.Д.Пчолкін, А.М.Маєвський, М.В.Несвітайло. – Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2004. - 7 с.

Укладачі: І.Л.Гуменик, д-р техн. наук, проф.,
Г.Д.Пчолкін, канд. техн. наук, проф.,
А.М.Маєвський, канд. техн. наук, доц.,
М.В.Несвітайло, канд. техн. наук, доц.

Відповідальний за випуск завідувач кафедри відкритих гірничих робіт
І.Л.Гуменик, д-р техн. наук, проф.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Навчально-виробнича практика є невід'ємною складовою частиною загальної підготовки фахівців у вищих навчальних закладах освіти. Ця практика є підготовчим навчальним процесом для подальшого вивчення ряду спеціальних дисциплін. Вона проводиться після теоретичного навчання в університеті в кінці 2-го курсу.

Мета практики – ознайомлення з основними та допоміжними технологічними процесами гірничого виробництва з відкритої розробки родовищ корисних копалин; технікою та технологією розкривних та видобувних робіт; закріплення, поглиблення та розширення знань з теоретичних дисциплін; набуття професійних навичок зі складання паспортів роботи кар'єрного обладнання, оформлення технічної документації, освоєння виробничих функцій з окремих робочих професій.

Навчально-виробнича практика проводиться на базових підприємствах із видобутку рудних, нерудних та вугільних корисних копалин де експлуатуються високопродуктивні гірничі машини.

Розподілення студентів на практику проводиться кафедрою відкритих гірничих робіт. Для керівництва навчально-виробничою практикою призначаються викладачі кафедри та фахівці від підприємства.

Під час проходження навчально-виробничої практики студент зобов'язаний:

- виконувати програму практики;
- бути підпорядкованим адміністрації підприємства, дотримуватись установлених правил внутрішнього розпорядку підприємства та правил техніки безпеки;
- нести відповідальність за роботу, яку виконує, поряд зі штатними робітниками.

Протягом практики студент повинен вести робочий щоденник і складати письмовий звіт. У щоденнику відмічається щоденно зміст робіт, які виконуються відповідно з програмою практики. У нього заносять також особисті спостереження з ескізами, зарисовками, техніко-економічні показники роботи обладнання та підприємства, виписки з інструкцій та інших матеріалів кар'єру і проектів, зауваження та висновки студента, які потребують подальших спостережень, консультацій та розрахунків. Записи повинні виконуватись олівцем або чорнилами, а зарисовки мати основні розміри.

Письмовий звіт з практики повинен вміщувати коротку характеристику родовища та підприємства, описання технології гірничих робіт з приведенням схем (ескізів) (з розкриття родовища або окремих його ділянок, системи розробки, технологічних параметрів), техніко-економічні показники роботи підприємства і висновки. Звіт повинен бути стислим, насиченим фактичним

матеріалом. Загальних положень із підручників у ньому не повинно бути. Обсяг звіту – 25-30 сторінок рукописного тексту.

Щоденник і звіт складаються студентом на місці практики, перевіряються керівником практики від підприємства і завіряються його підписом та печаткою підприємства.

Щоденник та звіт підписуються також керівником практики від університету і здаються на кафедру. За результатами практики студенту виставляється залік.

Студент, який не отримав залік з навчально-виробничої практики направляється на практику повторно в період студентських канікул чи відраховується із університету.

2. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

При проходженні навчально-виробничої практики студент повинен вивчити наступне.

2.1. Навчальна складова частина практики

1. Характеристику родовища (умови залягання, вміщуючі породи, якість корисної копалини, способи її збагачення та використання, методи опробування і підрахунку запасів копалини, кондиції на її видобуток).

2. Способи розкриття кар'єрного поля, його розміри, глибина кар'єру та виробнича потужність.

3. Система розробки, технічні та геологічні фактори, що впливають на вибір системи розробки, основні її елементи.

4. Буро-підривні роботи, бурове обладнання, способи проведення підривних робіт, вибухові речовини, які застосовуються на кар'єрі.

5. Виїмково-навантажувальне обладнання, машини, їх продуктивність та використання (екскаватори, колесні навантажувачі, бульдозери, скрепери та ін.).

6. Кар'єрний (рудниковий) транспорт. Організація, рухомий склад, залізничні колії, автомобільні дороги в кар'єрі, на поверхні.

7. Відвалоутворення, механізація відвальних робіт, параметри відвалів. Рекультивация поверхні відвалів.

8. Поверхневі спорудження, бункери, естакади, збачувальна фабрика, компресорна, ремонтні майстерні, лабораторії, склади та ін.

9. Джерела та схеми електропостачання кар'єру, ГЗК.

10. Організація роботи і схема управління виробництвом, основні техніко-економічні показники роботи виробництва.

11. Основні правила та заходи з техніки безпеки та покращення санітарно-гігієнічних умов праці на виробництві.

Особливу увагу необхідно звернути на питання:

- застосування нових технологічних схем видобутку корисної копалини на кар'єрі ;
- охорона довкілля;
- взаємозв'язок проведення вибухових робіт з іншими виробничими процесами;
- автоматизація виробництва на кар'єрі та збагачувальній фабриці;
- технологія збагачувального циклу і взаємозв'язок процесів видобування та збагачування корисної копалини;
- організація розподілення вантажопотоків у кар'єрі;
- техніко-економічні показники роботи виробництва;
- техніка безпеки при проведенні гірничих робіт.

Навчальні заняття і екскурсії

На виробництві для студентів проводяться лекції, доповіді та екскурсії, організація яких покладається на керівників практики.

Тематика лекцій

Геологія родовища, оцінка його запасів; мінералогічний склад корисної копалини, виробнича потужність підприємства; основне гірничотранспортне обладнання.

Розкриття родовища і система розробки, що застосовуються на кар'єрі, та чим вони обумовлені.

Питання економіки підприємства, техніко-економічні показники і взаємозв'язок процесів видобування та збагачування корисних копалин.

Перспективи розвитку гірничих робіт на підприємстві, нові технологічні схеми їх проведення.

Інші теми за вибором керівника практики.

З метою розширення технічного кругозору та ознайомлення з роботою допоміжних цехів гірничого підприємства для студентів організуються екскурсії. Характер і склад екскурсій встановлюються керівником практики відповідно до умов кар'єру і району, де проводиться практика.

Рекомендується проведення таких екскурсій:

- на збагачувальну фабрику з метою ознайомлення з технологією переробки корисної копалини, її опробування, шихтовкою чи усередненням, накопиченням запасів на зимовий період і т.п;
- у механічні та ремонтні майстерні;
- у компресорну і споруду підйомної машини;
- на інші підприємства, пов'язані з роботою кар'єру, ГЗК.

2.2. Виробнича складова частина практики

Загальні положення

Виробничу частину (2 неділі) практики рекомендується проходити на тому ж підприємстві, де пройшла навчальна практика. Студенти можуть працювати на робочих місцях (при їх наявності) стажером (учнем) інженерно-технічних робітників, робітників робочих професій.

При від'їзді на практику студент повинен перевірити наявність : паспорта, студентського квитка, посвідчення про професію або диплома про закінчення технікуму (якщо має).

Керівник практики від університету за час перебування його на гірничому підприємстві і проходження виробничої частини практики контролює відповідність робочих місць програмі практики, забезпечення підприємством нормальних умов праці і побуту, контролює проведення інструктажу та навчання з техніки безпеки, хід збирання матеріалів для оформлення звіту.

3.КАЛЕНДАРНИЙ ГРАФІК ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Найменування заходів	Кількість днів
1. Навчальна складова практики, в т.ч.	14
1.1 Прибуття до місця практики, поселення в гуртожиток	1
1.2 Інструктаж із техніки безпеки	1
1.3 Ознайомлення з геологічною структурою родовища. відвідування музею історії розвитку підприємства	1
1.4 Екскурсія на розкривну дільницю кар'єру	1
1.5 Екскурсія на видобувну дільницю	1
1.6 Оформлення звіту	2
1.7 Екскурсія на дільницю БПР	1
1.8 Екскурсія на перероблюючий комплекс - дробарна фабрика - збагачувальна фабрика та ін.	1
1.9 Екскурсія на відвальне та хвостове господарство	1
1.10 Екскурсія на гірничо-транспортний комплекс	1
1.11 Екскурсія на дільницю рекультивації	1
1.12 Оформлення звіту	2
<p align="center">3. Виробнича складова практики</p> <p>Рекомендується студентам, які мають посвідчення помічника машиніста екскаватора, гірничоробітника, слюсаря і т.д., працювати на робочих місцях. За відсутності робочих місць студенти можуть працювати як стажери-дублери за спеціальністю. Також студенти можуть отримати те чи інше посвідчення після закінчення спеціальних курсів в УКК і в період літніх канікул влаштуватися на роботу.</p>	14

Зразок титульного аркуша звіту

Міністерство освіти і науки України
Національний гірничий університет

Кафедра відкритих гірничих робіт

З В І Т

З навчально-виробничої практики
на (найменування гірничого підприємства)

Студента (прізвище, ім'я та по батькові)

Група

Керівник від підприємства (посада, П.І.Б)

Печатка підприємства

Керівник від університету (посада, П.І.Б)

Дніпропетровськ
(рік)

Укладачі:
Гуменик Ілля Львович
Пчолкін Георгій Дмитрович
Маєвський Анатолій Мар'янович
Несвітайло Микола Володимирович

ПРОГРАМА
навчально-виробничої практики для студентів спеціальності
7.090301 Розробка родовищ корисних копалин
і спеціалізації 7.090301.03 Відкриті гірничі роботи

Редакційно-виробничий комплекс
Редактор В.А.Третяк

Підписано до друку 02.04.2015. Формат 30x42/4
Папір сартаіп. Ризографія. Умовн. друк. арк. 0,4.
Обліково-видавн. арк. 0,4. Тираж прим. Зам. №

«ДВНЗ» НГУ
49600, м. Дніпропетровськ , просп. К.Маркса, 19.